

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mestotler ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekašišu po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Narodni tiskarni, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nastaviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Lokalna policija na deželi.

Mnogo je postav v naši državi, katerim je bila usoda tako nemila, da so ostale le mrtva črka na belem papirju. Nočemo trditi, da bi bilo povsod ravno tako tudi s postavlo glede lokalne policije na deželi, a smelo pa trdimo, da je pri nas mnogo občin, v katerih ni o izvrševanju lokalne policije, o takem namreč, kakoršno zahteva dotična postava, ne duha ne sluha. Res je sicer, da imajo okrajna politična oblastva dolžnost paziti na to, da se tudi v najmanjših in v najbolj skritih gorskih občinah tudi v tem pogledu izvršujejo postavnimi predpisi, pa koliko dolžnosti imajo ta naša okrajna politična oblastva, katerih pa ne morejo ali pa tudi nočejo izpolnovati. No, dokler so bile v raznih kmečkih občinah navadno razmere, dokler so v njih živeli drug poleg drugega le domači sosedje, in se ni v njih nikdar dogajalo nič izvanrednega, razun kakega malega pretepa med razposajeno mladino, do tu je že šlo tudi brez lokalne policije in brez izvrševanja dotičnih postavnih predpisov, saj je itak sodnija za privatne tožbe kaznovala poredneže, akc so ji sploh take tožbe prišle v roke, dočim jih je spravil mirno v žep, kar jih je vdobil po hrbtu oni, ki je bil tepen, a ni hotel tožiti. Istotako je bilo s tatvinami, katere je orožništvo zasledovalo, ako so mu bile znane, dočim je oni, kateremu je marsikaj zmanjkalo, nevoljen sicer, a vendar brez posebnega hrupa in le godrnjaje prenašal storjeno mu krivico. Da bi se pa kaka občina na deželi posebno za to kaj zmenila, da bi se ista kaj potrudila za to, da bi bilo preskrbljeno za varnost občanarjev, za javni red in mir v občini in sploh za mnogo drugih reči, katere vse spadajo v področje lokalne policije, vse to ni niti od daleč prihajalo na um večini županstev po naši deželi in jim niti danes ne prihaja na um.

Za veliko večino naših občin so, kakor rečeno, vsi predpisi glede izvrševanja lokalne policije deveta briga, in so popolnoma zadovoljni dotični župani, da jih okrajna politična oblastva v tem pogledu tako malo ali pa tudi nič ne nad-

zorujejo. Deloma pa jim ni tudi prav nič zameriti. Občine pri nas so po večini jako majhne in njih dohodki pa še manjši. Za izvrševanje lokalne policije, kakor jo zahtevajo dotični postavnimi predpisi, je neobhodno potrebno imeti za to tudi sposobnih ljudi. Potrebni so v prvi vrsti občinski redarji, ki bi morali biti seveda plačani. A odkod vzeti denarja za te redarje, ko večkrat vsi stalni dohodki kake občine niti toliko ne znašajo, da bi se z njimi zamogli pokriti stroški za občinskega redarja, kako pa šele drugi stroški, katerih ima vsaka občina več ali manj. Odgovorilo se nam bode: z občinskimi dokladi! O da, z dokladi, a da bi teh, naj se pa imenujejo te šolske, bolniške, cestne, ali pa občinske, dandanes že toliko ne bilo, da jih naš kmečki davkoplačevalec niti prenašati več ne more. In vendar je neobhodno potrebno, da se tudi v tem pogledu kaj ukrene, in sicer v onih občinah, po katerih se gradi zdaj bohinska železnica, in v katerih so postale razmere zaradi tega izvanredne, in se nahajata javni mir in red vsled tega v vedno večji nevarnosti. Mi smo namreč prepričani, da bi marsikje ne bilo prišlo do izgredov, ako bi bila v dotičnih občinah vsaj nekoliko bolj urejena lokalna policija, in bi se bili dotični postavnimi predpisi točneje izvrševali. Pa tega prepričanja nismo le mi, marveč istega prepričanja so tudi nekatera politična oblastva, ako ne vsa. Res je sicer, da se je število orožnikov na dotičnih orožniških postajah, v okrožju katerih se gradi bohinska železnica, še precej izdatno pomnožilo na ukaz z višjega mesta in po posredovanju naših državnih poslancev, ali po obstoječih postavnih predpisih ne pripada k dolžnostim orožništva tudi izvrševanje lokalne policije, in na tem stališču stoji tudi večina okrajnih oblastnij. Ali kakor so dovedle izvanredne razmere, ki so nastale vsled gradnje bohinske železnice, višje oblasti do tega, da so pomnožile število orožnikov na orožniških postajah, v katerih okrožju se gradi bohinska železnica, in v katerih se nahajata vsled množice delavcev, prišli skupaj iz najrazličnejših krajev

in obstoječih iz najrazličnejših elementov, red in mir v veliko nevarnost, ravno tako in iz istih vzrokov bi se morale tudi glede lokalne policije izvršiti izvanredne odredbe, in bi se moralo poskrbeti za to, da se ta vsaj za toliko časa, dokler te izvanredne razmere trajajo, tudi strožje izvršuje. Teh izvanrednih razmer pa niso zakriville naše občine, kajti one ne gradijo železnice. Te izvanredne razmere povzročila je država, ker železnica, katere se gradi, je in bo državna železnica.

Zato bi bila po našem mnenju dolžnost državnih oblastev skrbeti za to, da se po občinah, po katerih se gradi zdaj bohinska železnica, v interesu javnega reda in miru, predpisi glede lokalne policije strogo izvršujejo, da si v ta namen poskrbijo občine sposobne občinske redarje, katerim bode orožništvo v skrajni sili priskrbelo potrebno azistenco, a na drugi strani naj pa tudi država, ki je z gradbo svoje železnice povzročila te izvanredne razmere, občinam z denarnimi podporami pomaga, da bodo zamogle iste občinske redarje plačevati.

Dopisi.

Iz gorliške okolice, 21. julija 1904. — (Konec.) — Ako te pa kip Matere Božje tako zbada v oči zaradi »zavrženega« denarja, potem tolaži se, da imaš ti še več zavrženega narodnega denara na svoji vesti. To ti kaže vsak dan tvoje gosposko bivališče v hiši »Ljudske posojilnice«. Mesto in naša okolica vesta, da se je ta hiša povišala le na tvoj nepopisni pritisek zoper voljo drugih gospodov, ki so sodili, da bode za to povišanje izdani posojilnični denar pasiven (ali ne v tvojem zmislu). Ta pritisek je bil razumljiv le z domnevanjem, da se ti je v veliki skrbi za svojo osebo, že davno prej vzbudila v srcu želja, postaviti si tam, v najlepšem delu mesta, stanovanjske — z denarjem posojilničnim, in ko si v principu zmagal, je tvoj gospodovalni talent že skrbel, da je to novo stanovanjske, kakor je rastlo, vedno bolj posnemalo dragocene moderne stavbe. In zdaj stoji mogočno, moderno,

*) Aha, to ni bil »zavržen« denar! Stavbe.

»enoglasno« županovim besedam. Tudi drugi so bili tega mnenja, in proti večeru je vedela že cela vas, da bodo imeli kmalu nove orglje.

Naročili so jih iz daljnega mesta, kajti bolj če je tuje, boljše je — to velja tudi v deveti deželi in ne le po drugih slovenskih krajih. Kdo pa bo orgljal? Hm, tudi to je bilo kmalu rešeno — dobili so popolnoma pripravnega, onega, ki je že trobil pri požarni brambi, češ, ta se bo največ razumel. In res, Bata ni delal nečasti svojemu poklicu, obdelaval je mehove, da se je kar kadilo.

In veliko veselje je vladalo tiste dni v deveti deželi, štrklje so kuhali, kar jih je bilo stranke gor — a stranka dol je kovala črne načrte.

II.

Vsi pobiti so bili nekaj dni možaki nasprotne partije, nič jim ni teknilo, niti tobaka niso mogli zvečiti. Bog sveti, kako ti kaznuješ svoje ljudstvo.

Shajali so se tu pa tam, govorili so to in ono in godrnjali, češ, sedaj, kar je ta zlodij v cerkvi, še moliti ni moči. Ne, tega ne trpimo, orglje in »uorlista« homo spravili dol in naj pride kar hoče.

Bili so neke nedelje pri kozarcu

krasno, in ti rezidiraš v njem — plačal je pa siromašni ljudski krajevar. Pa to še ni vse. Skrbel si tudi za sladko udobnost. Vrgel si svojega razkolnega sodruga z odvetniško pisarno vred iz naddvoriščnih prostorov in spravil vanjo svojo tiskarno. Srečen zares oni, ki more tako »paševati« s ptujim denarjem! Ali to »paševanje« se že tudi maščuje. Tvoja tiskarna je naprtila »Ljud. posojilnici« pravdo, ki je zanjo že v dveh instancijah izgubljena. Ta pravda se vleče že več mesecev, in ti molčiš o njej v »Soči«, kakor da bi je ne bilo; lani pa, ko si mesaril »Kroj. zadruge«, si že za vsak korak, katerega si storil k sodišču v svrhu ovajanja, napisal po en članek. Ali imaš krasne nazore o poštenosti in pravičnosti! In s takimi nazori hočeš voditi kar celo stranko! Prijatelj, kdo bode plačal posojilnici te pravdne troške? Ti se jih bodeš gotovo otresal do skrajnosti, ako te ne bode posojilnica pritiskala z novo pravdo. In v takih odnošajih se še drzneš izpodtikati nad denarjem darovanim za kip Matere Božje! — Prijatelj, zaradi oktrojiranega stanovanjskega v posojilnični hiši sem ti že bral levite v teh dopisih, uredništvo »Gorice« pa v noticah. Rekli smo ti, da je tvoje bivanje v tem stanovanjskem najočitnejši dokaz za naše trditve, da ti je slov. narodnost le molzna kravica. Ali ti imaš za take zahteve častiljubja prekosmato vest, ker si misliš: kujmo železo, dokler je gorko! Da bi pa vsaj imel toliko previdnosti, da bi ne hodil z glavo polno masla na solnce!

Informacijsko pismo kluba iz Gorice mi svetuje, da ti odgovorim tudi na ta-le stavek v »Soči« št. 45.: »Kaj je moralo vse prestati n. pr. le »Pevsko in glasbeno društvo«, ki vzdržuje važno glasbeno šolo pred hudobijo klerikalcev!« ter mi daje na razpolago celo kopico drastičnih dokazov, da je ta tvoja trditev zopet ena (v tvojem jeziku govorjeno) nesramna laž. Inform. pismo pravi, da je ravno narobe res, da bi bil ti resnico zapisal, ako bi bil nadomestil »Pev. in gl. dr.« s »Čitalnico« (katero si ti v svoji veliki milosti in jezi, ker se ti ni hotela podvreči, prelevil kar čez noč v »kle-

LISTEK.

Iz devete dežele.

I.

Čudne stvari se gode tam, kakor sem že večkrat pripovedoval, in dobri ljudje so ti devetodeželci, niti mari jim ni, če si kedo privoščil kako okroglo na njihov račun. Bog jim povrni vse, ker imajo tako dobro srce in sam sveti Martin naj jih obvaruje pred hudo zimo, ki traja tam celih 13 mesecev v letu.

Usoda me je spet zanesla gori med devetodeželce in prav dobro se počutim med njimi. Sicer ne vem, ali bi me tako lepo gledali, če bi zvedeli, da morda povem kako iz njihove vasi, a jaz imam tu precejšno zaupanje in nadejam se, da vendar ne bodo tako hudi, da bi mi kratili domovinsko pravico.

Pripovedoval sem že lani, da imajo tam dve stranki, ena je stranka — gor, druga — dol. Letos je med obema poseben napeto, bati bi se bilo še hujših izgredov, če bi modra županova roka ne skrbela za red in javno varnost po občini.

Morda gospoda ne ve, da v deveti deželi ni bilo orgelj in so cerkveno petje oskrbovali le trije, štirje občanarji, ki pa

so menda sedaj že stopili v zasluženi pokoj. Letos je župan od stranke — gor, in sklenil je v svoji modrosti vendar nekoliko poseči v javno življenje, rešiti je hotel staro vprašanje o občinskih orgljah in sklical je v ta namen na sv. Urha dan imenitno sejo, eno največjih, kar jih pomni narod v deveti deželi. Vsi občinski svetovalci od najbolj suhega do najbolj tolstega, od najkrajšega do najdaljšega so se oglasili in tudi drugih možakarjev je bilo precejšnje število.

Gospod župan se je povspel na občinsko mizo in začel s sv. pismom. — Mir z vami! Možaki vidite, da še nimamo orgelj v cerkvi in stranka dol nekaj takega namerava. Požurimo se toraj, ker sicer nas prehitijo in slava in čast bo šla pri vragu — Bog mi grehe odpusti. Če ste toraj z mano, pokažite se kot možje stranke gor in glejte, da pripravite občanarje za našo stran. Naše bodo orglje, oni ne smejo dati niti beliča in nam bodo grmele po cerkvi.

Vsi so se spogledali, tako visokih besed še ni govoril devetodeželski, kar pomni svet in občinski tajnik (m) Mirkleca jih je skušal dobesedno zapisati v zapisnik.

Vstal je starejšina Hadir in pritrdil

vina, in zopet se je vnel hud boj proti stranki gor in tistemu cvilenju v cerkvi. — Veste kaj, dejal je Matevž s Hriba, starejšinstvo so nam odvzeli, požarno brambo ima župan, orglje so v njihovih rokah, jaz ne vem drugega, kot da jo potegnemo iz vasi v deseto deželo.

— Pojdi, pojdi, odgovori mi Svetlič, rajši se pravdajmo, morda pa le dosežemo kako pravico.

— Pravda, pravda, to je šumelo sedaj od ust, do ust le Pepe Poskoči je sedel mirno in tuhtal nekaj hudega v svoji glavi.

Hoj možakarji, pravi: Jaz imam nekaj novega, to bo najboljše. Veste kaj, dve piščali vzemimo iz orgelj in konec bo tega večnega grmenja.

— Kaj, kakó?

— I kaj, ukradimo jih in mir besed! Proti noči so sklenili, da bode Matevž zlezal v zvonik, od tam na kor in odnesel dve piščalki iz orgelj.

Kakor pripovedujejo arhivi, se mu je to imenitno posrečilo, brez šuma in ropota je Matevž odnesel piščalki, in stranka — dol ga je potem zvolila »radi posebnih zaslug« občinskim očetom in mu obljubila »mesengast« križec z rumeno petljo. —

rikalno“) in bi bil postavil na mesto „klerikalcev“ „Pev. in gl. dr.“ ali prav za prav svojega sodruga in sebe, ki sta si to društvo izbrala, da za njim skrita dobita v svojo oblast društveno življenje slovensko v mestu. Vseh dokazov inform. pisma jaz seveda danes ne morem navesti, ker mi je dopis itak že narasel, a storim pa prav gotovo v bodoče, ako daš k temu še kak povod. Enega dokaza pa tudi danes ne morem preiti, ker se mi vidi preočitno pojevit. „Pev. društvo“ je neki že pred leti po zvijačnem prizadevanji tvojega sodruga sklenilo, da ne sme noben pevec v „Čitalnici“ sodelovati. Tvoj sodrug je pevce iz okolice proti najemal z izrecnim pogojem, da ne smejo hoditi v „Čitalnico“ pet. Letos sta bila v zmislu onega pravila iz „Pev. dr.“ izključena en pevec in ena pevka, ker sta sodelovala v „Čitalnici“ pri dobrodelnem koncertu za „Sol. Dom“.

Toliko menda z mojega stališča za zdaj zadostuje. A. K.

Iz Gorice. — („Sočin“ kritiker srednješolskega petja redvivus.) — (Nadaljevanje.) — Danes preidem k stvarnemu odgovarjanju. G. „kritik“ se je spravi najprej na učitelja petja na gimn. g. Mrcina. G. M. je takrat izšel iz „kritikovega“ viharja še precej z zdravo kožo; pred tremi leti je moral on sam vzdržati vso vehemencijo „kritikovega“ navala. Takrat si je zagrešil dušo v očeh „kritikovih“ s tremi napakami: 1. da ne zna spremljati responzorijev v vseh glasovnih načinih, 2. da ima pri sebi (pri orgljah) po tri pomagače, in 3. da ne ve, da „se mora igrati v cerkvi orglje in ne glasovirja“. Kaj ne, kako hude obtožbe! Veščak se mora taki otročji kritiki le smejati, neveščaku pa bodi povedano, da je slišal g. „kritik“ menda le travo rasti, kar je prav razumno, ker je šel v cerkev le z nelepim namenom, da bo de grajal. V taki animoznosti pa človek prav lahko kaj pregleda ali presliši. Ako pa slučajno organist pri enem odgovoru presliši glas mašnikov in ga ne posname natančno, ni še to tak naglavni greh, da bi ga bilo treba obesiti v javnosti na veliki zvon. Take kritike so zmožni le zlobni šušmarji. Kateri pametni človek pojde v časnike grajat svojega bližnjika, ker mu je preslišal kako besedo? In najbolj večdemu organistu se lahko pripeti v posebnih slučajih, da ne sliši glasu mašnikovega, zaradi česar pa se mu ne more očitati, da ne zna spremljati responzorijev v vseh glasovnih načinih. (G. „kritik“ rabi namestu glasovni način izraz „intonacija“. Ne dela si časti, da celó ta dva pojma zamenjuje. Intonacija je intonation, in to je napoved, nastava glasu, kar je pač nekaj drugega nego Tonart. Zares velik kritik, ki celo najnavadnejših pojmov ne zna razloževati!) Taki slučajji, da

III.

Prišla je oljna nedelja. Devetodeželci so bili vsi kakor na snetih in z velikim veseljem so pričakovali Velike noči. To je bilo prvo vstajenje, koje bi praznovali s piskanjem orgelj in ves vaški svet je že kopnel po onem trenutku, ko bodo pevci z orgljami odpevali na koru.

Toraj oljna nedelja je bila. Cerkev je bila napolnjena, posebno pa so stare ženske zasedle že vse klopi in kimala s suhimi bradami, moleč očenaš za očenašem.

In tu je zapazil prebrisani Bata, da manjkati dve piščali, in ves obupan je pogledal doli po cerkvi, češ, tu naj orglja sam zlomek, ker ni niti orodja pri rokah.

Maša je bila tiha, nič se ni oglasilo na koru, le tu pa tam je kak dol - pristaj pokikal in si pomel roke veseleč se v svoji črni duši tako izbornega vspeha. Popoldan je bila seja stranke — gor. — Bog sveti, možakarji, klical je župan Bizl ves iz sebe, kaj naj storimo, da rešimo čast premile občine. Ježeš, ježeš, take sramote še ne, niti takrat, ko je desetodeželski glavar potrl vse štiri kolese pri svojem vozu. Možje, dejte, svetujte! Dve piščalki nam manjkati. —

se mašnikov glas lahko presliši so: da ima mašnik šibek glas, posebno če prenizko intonuje; da je cerkev velika; da niakustična; da ni na koru popolen mir, kar se pri večjem številu sodelovalcev prav lahko godi. „Organist — modrnje g. „kritik“ — naj tudi zadene glas, v katerem poje duhovnik, ker drugače spravi tega v nemalo zadrego, ako ni ta toli prebrisan (!), da nadaljuje v intonaciji, v kateri je začel“. O kakšna velika novost! Kaj pa, ako je mašnik slab pevec (jaz govorim tu v obče, ne o katerem konkretnem slučaju), ako nima dobrega sluha in vsled tega glasovni način vsak kip menjuje? Ali ne spravi lahko tudi mašnik organista v nemalo zadrego?

„Tudi ni posebno častno za organista, da ima vedno okrog sebe po tri pomagače, enega, da mu obrača strani, drugega, da mu vleče registre itd.“ Kaj pa tretji pomagač dela, to je pozabil povedati g. „kritik“. Škoda, da je ta toli temeljiti in tehtni „glasbeni“ odlomek iz njegove „kritike“ tako nepopolen! V velikem interesu glasbenega napredka bi bilo, da bi g. „kritik“ javnosti še sporočil, kaj je tretji pomagač delal. Jaz pa mu povem, da je te tri pomagače ustvarila le njegova segreta fantazija. — Na vsak način bi pa bilo želeti, da bi nam g. E. Komel v „Soči“ napisal strokovno razpravo o uplivu (slabem ali dobrem) enakih pomagačev na glasbeno umetnost. To bode kaj novega; doslej vsaj so se pri številnih glasbenih predstavah obračali listi po drugih osebah in celo vidnih za občinstvo, pa ocenjevalci se niso za to niti zmenili. Po „Sočinem“ glasbeniku je šele zvedel svet, kak važen glasbeni moment so dosedanja glasbeni ocenjevalci zanemarjali. Torej glasbeniki, pozor na „Sočo“! — Sicer pa naj se g. K. potolaži, morda se njegov ideal vendar le uresniči, ko bodo imele vse orglje sapnice na stožce ali najnovejše pnevmatične sapnice. In če to ne, pa vsaj takrat, ko bodo vsi organisti posnemali organista Komela v njegovem brezbarvnem spremljanju petja, tako brezbarvnem, kakor je brezbarven njegov temperament.

Kakošna suša vlada v ocenjevalni torbi „kritikovi“, kaže dejanstvo, da je moral seči celo po najsplošnejšem reku, „da se mora igrati v cerkvi orglje, in ne glasovirja“. Jaz pa mu rečem, „da se morajo tudi orglje igrati“ tako, kakor je pisano, in ako stoje nad glaskami pike, se morajo te pike tudi upoštevati in zvrševati. Rad bi vedel, kje se je g. „kritik“ učil, da je „staccato“ iz cerkvene glasbe popolnoma izključen? Jaz bi g. „kritiku“ lahko naložil na hrbet tako butaro najrazličnejših cerkvenih glasbovin (in sicer najboljših cerkvenih glasbenikov) s „staccato“-znamenji, da bi jih ne mogel niti nesti, če bi mu tudi prišli na pomoč vsi tisti gospodje, ki so mu pomagali krpati

Stranka — dol nas hoče ugonobiti in mi stojimo tu in gledamo.

Posvetovali so se na dolgo in široko.

Eden je govoril obširnejše kot drugi, vsak je hotel več vedeti kot njegov predgovornik. Konec je bil pa ta-le, kakor je to zapisal tajnik Mirkica v občinski arhiv. —

Ker manjkati pri orgljah dve piščali, je sklenil občinski svet v deveti deželi, da se postavita tja dva moža. Tipke dotičnih piščalk se bo zvezalo z ušesi teh obeh in tako bodeta vselej, ko jih bo potegnili za nšesa, lepo zapela v poštenem glasu, kakor ga zahtevajo orglje.

In to ni bila morda šala — ne, devetodeželci ne pozna šale — kajti na Veliko noč sta res stala ob orgljah dva moža s privezanimi nšesi. Če je „uorlist“ udaril na tipke, je tu pa tam zadel tudi oni dve prazni in tedaj je žica potegnila ona dva za nšesa — in orgljanje in petje se je vršilo v najlepšem redu —

Pa naj reče kdo, da niso devetodeželci prebrisane glave, posebno pa gospod župan, ki pozna že vseh 11 črk svojega imena.

Janko Bratina.

ponesrečeno „kritiko“. Le glasbenik, ki ne more misliti od ust do nosa, bi mogel na tem dvomiti. Kaj pa je „staccato“ drugega, nego nadomestovalec stank za glaskami majhne veljave? Priznavam, da so orglje glasbilo, mnogo manj prikladno za „staccato“-igranje nego glasovir — in to posebnost je upoštevalo orgljanje pri gimnazijski sklepni maši v polni meri — ali zahtevati od organista, da naj pisanih znamenj ne uveljavlja, se pravi odpirati vrata na stežaj samovolji kritike. To se seveda lahko vsakemu pripeti, ki — kakor g. E. Komel — kritikuje skladbe, katerih niti ne pozna!! Tu se mu vrača: Sapienti sat!

Politični pregled.

Deželni zbori.

Z Dunaja se poroča, da bodo deželni zbori sklicani k zborovanju okolo 15. septembra ter da bodo zborovali do polovice oktobra.

Češke in poljske vspeorednice na učiteljskih v Sleziji.

Že v zadnji številki svojega lista smo poročali, da so Nemci jako hudi na dr. Körberja zaradi tega, ker je naučna uprava sklenila ustanoviti na učiteljskih v Sleziji tudi poljske in češke vspeorednice. Povedali smo pa tudi, da pridejo skoro gotovo v najkrajšem času na dan z grožnjami. Da se nismo motili, služi naj v dokaz izjava nemškega državnega poslanca Chiarija, ki ni nič drugega, nego navadna grožnja z nemško obstrukcijo, ako bi se drznil dr. Körber še nadalje dati Čehom kako malo trohico narodnih pravic, če bi bile tudi te popolnoma zajamčene v državnih osnovnih postavah.

V Opavi so pa Nemci priredili v pondeljek celo grde demonstracije pred stanovanjem deželnega predsednika s tem, da so mu napravili mačjo godbo. Ker se je bilo bati še večjih izgrediv, je stal pripravljen jeden bataljon vojakov, a bilo je pripravljenih tudi 40 orožnikov, vsled česar so Nemci opustili demonstracije ter jim je zlezla korajža v hlače.

Toraj taki so ti Nemci. Dr. Körber, najboljši prijatelj Nemcev, je sam izjavil, da ni ustanovitev omenjenih slovanskih vspeorednic v Opavi in v Tešinu nikaka politična koncesija, marveč da je bila vlada prisiljena ustanoviti omenjene vspeorednice vsled pomanjkanja poljskih in čeških učiteljev v Sleziji. In že zaradi tega ropotajo Nemci ter žugajo z obstrukcijo. Potem pa naj še kdo trdi, da so Slovani, in posebno Čehi oni, ki zavirajo mirno in plodonosno parlamentarno delovanje.

Ogerski državni zbor.

Vogerskem državnem zboru zavladal je mir in zbornica poslancev rešuje proračune raznih ministerstev drugega za drugim.

Grozodejstva v Armeniji.

Turki požigajo in more po Armeniji neprestano. Pred kratkim so zažgali šest vasij, pomorili vse moške, ki so jim prišli pod meč, oskrunjevali ženske ter mučili otroke in starčke. Civilizirana Evropa pa gleda vsa ta grozodejstva z mirnim očesom, ter se razne države vedno pulijo za naklonjenost turškega sultana, ki je pokrovitelj vsega turškega divjaštva.

Atentat na ruskega ministra za notranje reči, Pleve.

Minister za notranje reči Pleve se je v četrtek ob 10. uri predpoludne peljal na varšavski kolodvor, da bi se od tam odpeljal v Peterhof in bi tam čestital velikemu knezu Vladimiru za njegov god. Ko je dirjala kočija mimo hotela „Varšava“ v bližini varšavskega kolodvora, je nakrat skočila iz restavrantna peka oseba ter vrgla bombo proti vozu. Minister, kateremu je bila odtrgana glava, leva roka in obe nogi, je bil na mestu mrtev, tako tudi voznik. Kočija in konji so bili raztrgani na drobne kosce. Morilec so kjo aretirali, a bil je tudi on baje tako hudo ranjen, da bo težko okrevati. Tako se glasi jedno poročilo o tem groznem atentatu. Drugo poročilo pa pravi, da je sedel morilec že delj časa v neki gostilni na desni strani od mosta ter se jako čudno vedel, tako da je že pred atentatom vzbujal pozornost med gostilniškimi osebjem. Hkratu pa da je skočil po konci ter zdiral na ulico, ko se je približala kočija, v kateri se je vozil minister Pleve s svojim pobočnikom. Ob straneh kočije bili so baje redarji, a navzlic vsemu temu zagnal se je morilec med redarje ter vrgel bombo pred kočijo. Sledil je grozen pok. Kočija se je razletela, ministru Pleve bila je odtrgana glava, a pobočnik njegov je le nekoliko ranjen. Istotako je bil kočijaž nevarno ranjen, kakor tudi konja, ki sta se zgrudila koj na tla. Morilec bi bil imel pri sebi še drugo bombo, katero so mu se-

veda odvzeli, ko se je po površenem dejanju zopet hotel vrniti v gostilno, a so ga potem aretirali. Naj si bode pa kakor hoče, resnica je le vendar ta, da je bil minister Pleve umorjen. O tem groznem dejstvu pišejo danes vsi listi, ki sicer to dejanje strogo obsojajo, a ga z druge strani ne obžalujejo. Na mislih nam je tu seveda neslovansko časopisje, kakor n. pr. italijansko, nemško in angleško časopisje, ki ne more niti tu zakrivati svojega sovraštva do Rusije ter svojega veselja nad vsem tem, kar bi zamoglo spraviti v sedanjih resnih časih Rusijo v velike zadrege. Za vse to pa niso Rusi gotovo slepi in bodo svoječasno znali po vrednosti ceniti posebno nemško in italijansko hinavstvo, ki prihaja vedno na dan, ko bi radi Nemci in Italijani od Rusije dobili kakih uslug. Pleve je bil sicer mož, ki je pri vsaki priliki in povsod odločno zastopal sedanji ruski absolutistični sistem ter z železno roko krotil vse one, ki so javno kazali svoje sovraštvo do istega. Ali malovreden je bil oni Rus in popolnoma zaničljiv, ki je ravno v sedanjem času s takim nečloveškim činom hotel razburjati ruske duhove, za kar mu bodo hvaležni le največji sovražniki Rusije in slovanstva, a ga bodo prokleli vsi pravi Rusi in pravi Slovani.

O atentatu dohajajo še vedno najrazličnejše vesti. Nekateri listi trde, da je bilo ranjenih vseh skupaj 18 oseb. Deloma so bile ranjene te osebe po koscih kočije, ki se je razletela na vse strani, deloma pa tudi po koscih bombe same. Ime morilca ni še znano. Nekateri trde, da bi bil ta neki Porosnijev, v drugi pa, da je bil morilec sin kneza Orhinskega, ki se je že davno sprl z očetom, živel ločen od njega ter bil nihilist. So pa tudi, ki pravijo, da je bil morilec neki Finlandec. Nekateri menijo celo, da pravega morilca niti nimajo v rokah, marveč da je oni človek, katerega so prijeli, le sokrivec.

Rusko-japonska vojska.

Rusi se še vedno umikajo proti severu. Pri tem umikanju pa pride pogostoma do večjih ali manjših spopadov med Rusi in Japonci. Rusom sovražni listi označujejo vse take spopade kot velike bitke, in ker se, kakor rečeno, Rusi vsled Kuropatkinovih odredb še vedno umikajo, govore in poročajo omenjeni listi vedno o velikih porazih Rusov, četudi pa de pri vsakem spopadu trikrat večje število Japoncev nego Rusov. Ti listi pa naj le imajo svoje veselje, saj isto ne bo de itak trajalo dolgo časa, kajti čas, ko se bode bila tam nekje pri Mukdenu odločilna bitka, je vedno bližje, in takrat bode gotovo vsega tega veselja konec. Pri Dačičavu bili so v resnici zadnje dni večji boji, a kako smešna so bila poročila o velikanskem porazu ruskih čet, dokazuje najbolje Kuropatkinova brzojavka, katero je poslal carju dne 26. t. m. in ki se glasi: „Dne 25. t. m. je po malem boju z našimi četami sovražnik zasedel Dačičav, potem ko so se naše čete umaknile. Naša pehota se je pomikala še nekoliko časa na česti Dačičav-Haičeng. Do sedaj pa nisem dobil nobenega natančnejšega poročila o bitkah z dne od 23. in 24. t. m. Dva bataljona Japoncev, ki sta bila na potu po dolini Knaho, so napadli naši strelci s strani ter na fronti, in so jima prizadeli velike izgube. Jeden omenjenih bataljonov se je moral umakniti, ker je izgubil še precej mož. Dne 26. t. m. pa sta začeli v bližini Siaokušana in Tušufana streljati na naše čete dve japonski bateriji, ki sta pa po kratkem času opustili streljanje. Do 26. t. m. ni sovražnik nadaljeval s svojim protidranjem. V smeri proti Liaojang-Fengvančeng in Liaojang Saimatsi je vse mirno.“

— Iz tega ruskega uradnega poročila je razvidno, koliko smemo verjeti vsem poročilom, katera nam prinašajo japonski bateriji, ki sta pa po kratkem času opustili streljanje. Do 26. t. m. ni sovražnik nadaljeval s svojim protidranjem. V smeri proti Liaojang-Fengvančeng in Liaojang Saimatsi je vse mirno.“ — Iz tega ruskega uradnega poročila je razvidno, koliko smemo verjeti vsem poročilom, katera nam prinašajo japonski bateriji, ki sta pa po kratkem času opustili streljanje. Do 26. t. m. ni sovražnik nadaljeval s svojim protidranjem. V smeri proti Liaojang-Fengvančeng in Liaojang Saimatsi je vse mirno.“ — Iz tega ruskega uradnega poročila je razvidno, koliko smemo verjeti vsem poročilom, katera nam prinašajo japonski bateriji, ki sta pa po kratkem času opustili streljanje. Do 26. t. m. ni sovražnik nadaljeval s svojim protidranjem. V smeri proti Liaojang-Fengvančeng in Liaojang Saimatsi je vse mirno.“ — Iz tega ruskega uradnega poročila je razvidno, koliko smemo verjeti vsem poročilom, katera nam prinašajo japonski bateriji, ki sta pa po kratkem času opustili streljanje. Do 26. t. m. ni sovražnik nadaljeval s svojim protidranjem. V smeri proti Liaojang-Fengvančeng in Liaojang Saimatsi je vse mirno.“

sko točko in da se nahaja v bližini že 20 transportnih ladij, katere bodo izkrcali japonske vojake, označujejo strokovni vojaški listi tako namero Japoncev za smešno in popolnoma brezpomembno za nadaljni razvoj vojskovanja. — Vladivostoka eskadra dela zdaj Japoncem silno preglavico. Kakor poročajo, videli so jo te dni pluti kakih 60 milj daleč od Tokija, in sicer proti jugu. Ta eskadra, kakor tudi ladije prosto-voljne ruske mornarice, love zdaj dan za dnevom razne trgovske ladije takozvanih nevtralnih držav, ki pod plaščem nevtralnosti prevažajo Japoncem živila in razne druge vojne potrebščine. Angleži so sicer zaradi tega jako zavijali nos, in Rusom sovražni listi pišejo že tako, kakor da bi že jutri prišlo do odprtega spora med Rusijo in Angleško. Ali za to se Rusija prav nič ne zmeni, in njene ladije skoro vsak dan vlove po kako angleško, nemško, ameriško in drugo ladijo ter jo odvedejo proti Vladivostoku, ali pa jo potone. Če pa Rusija navzlic vsem protestom tako postopa, potem ima za to gotovo svoj vzrok.

General Kurapatkin je dne 25. t. m. poslal carju obširno poročilo generala Zarubajeva o boju pri Dačičevu od 24. t. m., iz katerega je razvidno, da se je vršil le boj med topništvi, ki je dosegel proti večeru svoj vrhunec. Ob solnčnem zahodu je napadel sovražnik Barnaulski polk. Napad je bil odbit. Streljanje s topov je prenehalo ob 9. uri zvečer, dočim se je streljanje s pušk nadaljevalo pozno v noč. Po boju se je pokazalo, da je 18 ruskih bataljonov stalo nasproti dveh japonskim divizijam in močnemu oddelku topništva. V teh okoliščinah ni general Zarubajev hotel nadaljevati boja naslednjega dne, ter je sklenil umakniti se proti severu, kar se je tudi v polnem redu izvršilo. Zgube ni bilo možno še natančno določiti, vendar se ceni, da je padlo 20 častnikov in 600 vojakov. General Zarubajev hvali hrabrost vseh svojih čet, zlasti pa sibirskih polkov, kateri so vzdrževali glavni napad Japoncev. Na japonski strani so zgube mnogo večje.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali pred-sedništvu: Artur Lokar, c. k. notar v Ajdovščini 10 K, družba „Slovenska beseda“ v Gorici 1 K 15 h; dr. Anton Gregorčič 20 K.

Naše upravnništvo prejelo; Frančišek Kranjec, župnik v Šmarjah na račun ustanovnine za mali „Šolski Dom“ 50 K, Vuga Ivan, vikar za „Mladega gozdarja“ 2 K.

Srčna hvala!

Sv. mašniško posvečenje prej-mejo prihodnjo nedeljo dne 31. julija v naši stolici (začetek sv. obreda ob 7. in pol uri zj.) naslednji č. gospodje, in sicer za goriško nadškofijo: Alojzij Baronec iz Arka v Tirolih, Ivan Caneva iz Chioprisa, Miroslav Lenardič iz Kojsega, Jožef Marolt iz Gorice, Nikolaj Sedej iz Cerkna, Anton Sok iz Kreda, Ivan Stolf iz Volčje-grada pri Komnu, Franc Švara iz Gorjanskega, Ivan Tabaj iz St. Andreža, Ciril Zamar iz Barbane pri Biljani.

Pripomnimo, da je med temi 10 novomašniki 7 bivših gojencev deškega sementišča, oziroma nekateri iz slovenskega Alojzijevega.

H kratu bodo za tržaško škofijo v mašnike posvečeni č. gospodje: Jožef Alberti, Anton Dubaz, Jožef Križman, Joahim Pilat, Jožef Ziačh.

Iz krške škofije pa g. Dominik Linardič ter Nikolaj Parčić.

Izmed kapucinov: br. Matej Rescher, Joahim Ferk, Ivan Krstnik Reberc.

Kmetijskega shoda, ki se je vršil v četrtek v Gorici, udeležilo se je kakih 50 oseb, večinoma zastopnikov raznih gospodarskih društev in županstev. Govorili so: odborniki c. kr. kmet. društva Jakončič, A. Strekelj, Kovač, zastopnik gospodarskega društva v Sv. Križu Medvešček, zastopnik sadjarskega društva v Komnu J. Strekelj, ud c. kr. kmet. društva A. Gabršček, dež. poslanec Grča itd. Slišalo se je mnogo novih krivic, ki se nam gode v c. kr. kmet. društvu in ogorčenje proti predsedništvu je bilo veliko. Omenimo pa naj željo, ki jo je shod sprejel, da bi se vsi naši poslanci, državni in deželni, stvari resno poprijeli. Obenem se opominjajo vsi oni udje, ki niso še plačali letnine za 1904, naj store čim prej svojo dolžnot.

Namesto ovsa dam konjem ječmena, a denar, katerega mi je dal gospodar, da kupim zanj oves za konje, pa zapijem, tako si je mislil neki voznik, ki je vozil ta teden iz Bilj ali pa iz Bukovice opeko za poslopje na novem štanjelskem kolodvoru bohinjske železnice,

ki se prične graditi že te dni. Tako je mislil, pravimo, omenjeni voznik, ko je zagledal na nekem kopišču v Stanjelu kopo ječmenovih snopov. Zato pa se je tudi spravil na snope ter jih nekoliko preložil s kope na svoj voz. Ali nekateri Stanjelci, ki so to videli, niso bili jednakega mnenja kakor voznik in so opozorili koj orožnike, ki so voznika ustavili ter si njegovo ime zabilježili, da je naznanijo sodišču. To pa pokliče ob svojem času voznika pred se in mu najbrže pove, da se ne sme jemati ječmenovih snopov s tujih kopišč, ker se taka dejanja kaznujejo potem kot tatvina.

Pretep na Ajševici. — V nedeljo zvečer ob 10. uri prišla sta v krčmo Valentina Komela na Ajševici 22 letni Ivan Mladovan in 54 letni Vincenc Mervic, kjer sta začela koj razgrajati. Ko ju je krčmar delj časa prosil, naj bodeta mirna, a ga nista hotela ubogati, naveličal se je razgrajanja. Poprosil je zaradi tega svojega brata Rudolfa in pa nekega Zaverja, da bi mu pomagala postaviti razgrajaea na prosto. To se je tudi zgodilo, pa ne brez zle posledice, kajti Ivan Zaver bil je med metanjem na cesto od jednega razgrajaea hudo ranjen z nožem na glavi. Razgrajaea pa nista dala še miru. Hotela sta namreč s silo zopet udreti v hišo. Razbivala sta po vratih ter obmetavala hišo s kamenjem. Zdj se pa nahajata v hlađu v tukajšnjih zaporih in pričakujeta zasluženega plačila za svoje junaštvo.

Skočila v vodnjak radi ljubezni. — Iz Lokovca poročajo, da je te dni radi nesrečne ljubezni 20-letna Jožefa Šuligoj skočila v vodnjak. Šuligoj se je zadnji čas čudno vedla in ko je te dni šla po vodo, ni je bilo več nazaj. Domači so bili v skrbeh in so jo šli iskat, ali zamam. Pri vodnjaku so našli vrč (kalalo) ali Jožefa Šuligoj ni bilo. Šinila jim je misel v glavo, da bi ne bila skočila v vodnjak. In res, ko so preiskali vodnjak, našli so jo v njem že mrtvo, ter jo prenesli domov.

Voznja po Raštelu. — Tukajšni magistrat je s posebnim razglasom odredil te dni, da mora vsakdo po Raštelu voziti počasi, in da bode vsakdo, ki bi po Raštelu tako vozil, da bi konj tekel, kaznovan z globo do 200 kron. Ta odredba je popolnoma umestna, in je le želeli, da bi ne ostala le na papirju, ampak da se uveljavi proti vsem onim, ki bi se ji ne hoteli pokoriti.

Znorel je v Kožbani neki Anton Blažič in žugal v svoji blaznosti svoji družini, da jo ubije. Nesrečneža so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Iz Gorice v Krško je odšel 8. divizijski topničarski polk v dveh oddelkih. Prvi oddelk s polkovnim štabom, 3. in 4. baterijo, 19 častniki, s 144 možmi in 101 konjem je 25. t. m. jutraj zapustil Gorico. — Drugi oddelk s 1. in 2. baterijo, 12 častniki, 131 možmi in 94 konji je 24. t. m. odrinil iz Gorice.

Prilhod vojakov. — Jutri zjutraj ob 8. uri in pol se pripelje iz Maribora tretji bataljon tukajšnjega pešpolka štev. 47. da se udeleži vojaških vaj. Bataljon iz Maribora se nastani v topničarski vojašnici, katera je radi odhoda tukajšnjega topničarskega polka od 25. t. m. prazna.

In zopet toča. — Kakor željno pričakuje naše ljudstvo prepotrebne hladnega dežja, isto tako se trese skoro pred vsakim oblakom, ki se prikaže na nebu, odkar je zadnje dni začela padati toča skoro vsakikrat, ko je le nekoliko deževalo. V soboto je napravila namreč toča v nekaterih občinah naše okolice še precej škode in posebno pa v Ločniku, kjer je vinski pridelek skoro popolnoma uničen. V torek popoldne pa je obiskala toča naša Brda in je napravila v občinah Kozana in Šmarlao, kakor se nam od tam poroča, prav mnogo škode. — Zaradi nenavadne suše, ki je nastala skoro po celi naši deželi, izvzemši gorati kraj iste, ne bodo naši ljudje pridelali skoro nič fižola, krompirja in turšice, a tudi jako malo sena. Zdjaj naj pa še toča pobije trtni pridelek, potem pride naše ljudstvo v jako obupen položaj.

V savinjski dolini je strela udarila v neko kočjo ter ubila 15-letnega mladeniča.

V Krašici pri Jaski je bil v nedeljo silen ciklon, veter je odnesel strehe in ruval drevje. Toča je vse pobila, izlasti so trpeli vinogradi.

Izpred sodišča. — Na dvamesečni strogi zapor z jednim postom vsaki teden je bil obsojen te dni od tuk. okrožnega sodišča 41-letni Anton Pertot z Ravnega na Kanalskem, ker je občinskega stražarja suval in ga pretepal, ko ga je ta hotel aretirati.

Cena mesa. — Zadnji čas padla je cena goveji živini za najmanj po 20%. Mesarji v mestu in na deželi zvišajo navadno ceno mesu, koj ko cena goveje

živine poskoči le za par kron. Zdjaj pa ko je cena goveji živini padla skoro za jedno petino, se ti ljudje za to prav nič ne zmenijo ter prodajajo še vedno meso po skrajno visokih cenah, namreč v mestu po 1 krono 60 vin., na deželi pa po jedno krono 44 vin. Take razmere so žalostne in bil bi zadnji čas, da se jim stori konec na ta ali oni način.

Planinski teden v bovških planinah. — Od 7. do 14. avgusta priredi češko-slovenski akademski plan. krožek iz Prage več izletov po bovškem vele-gorju in sicer po naslednjem programu: 7. avgusta je sestanek čeških in sloven-skih udeležencev ob otvoritvi Aljažvega doma na Vratih in odhod v trentske dolino. 8. avg. ogled trentske kotline — odhod proti Boveu. 9. in 10. avg. izlet na Kanin. 11. in 12. izlet na Mangart. 13. avgusta se vrši v Logu planinska seja, in naslednji dan je v Boveu veselica z raznovrstnim programom. — K izletom vabimo vse planince, posebno pa sloven-sko akademsko, da se postavi skupno z vsem razumništvom v obrambo naših krasnih planin. Komur ni mogoče ude-ležiti se izletov, naj blagovoli priti vsaj k seji in veselici. Kdor pa želi v Boveu komedneje prenočiti, naj blagovoli prija-viti svoj prihod že prej češko-slovenske-mu plan. društvu tč. v Boveu.

Nove orglje. — V četrtek so bla-goslovili v Solkanu nove orglje, katere je postavil v tamošnji župni cerkvi org-ljarski mojster Matevž Mavrah iz Gradea. Pri ti priliki bila sta poklicana tudi dva veščaka, da si ogledata orglje. Omenjena dva veščaka izrazila sta se o orgljah jako povoljno. Delo je po njuni sodbi elegantno in odgovarja popolnoma svojemu namenu v vsakem pogledu. Orglje imajo dvajset spremenov in so izdelane po modernem pnevmatičnem sistemu, tako da so te orglje prve take vrste v naši de-želi. Stanejo pa tudi 8000 kron.

Voz naložen z opeko pustil je prejšnji teden neki voznik baje po imenu Ušaj na cesti pod Stanjelom, in sicer blizu vhoda v predor, ne da bi se tri dni vrnil k njemu. Ker je bil voz na potu in je oviral cestni promet, je štan-jelsko županstvo vsled orožniškega po-sredovanja voz in opeko spravilo v Stanjel, kamor pride zanikerni lastnik skoro gotovo ponj. Voznik bil je baje nekdo iz goriške okolice.

Ubeg dveh vojakov iz tržaške vojaške bolnišnice. — V sredo okolo polnoči sta ubežala iz tržaške vojaške bol-nišnice vojaka narednik Henrik Rosmann od 87. pešpolka in četovodja Martin Bern-hard od tuk. 47. pešpolka.

Narednik Rosmann ukradel je pol-kovni blagajni v Trstu pred nekaj meseci 12 000 kron ter bežal z njimi v Svico.

Ko je zapravljen denar in ni imel več potrebnih sredstev, da bi se preživel, so ga izročili avstrijski vojaški oblasti, katera ga je dala prepeljati v Trst.

Med kazensko preiskavo so menili vojaški zdravniki, da Rosmann ni popolnoma pri čisti pameti in so zaradi tega odredili, da je prišel Rosmann v vojaško bolnišnico, kjer so ga opazovali. Opom-niti je še treba, da je Rosmann, ko so ga v Svici aretirali, potegnil iz žepa re-volver ter se hotel ustreliti. Ker se je pa slabo zadel, bil je le na glavi neko-liko ranjen tako, da je že v malu dneh okrevaj ter zamogel biti izročen avstrijski vojaški oblasti.

Četovodja Martin Bernhard je dne 25. marca t. l. napadel na soškem mostu med Stračicami in Podgoro tovarniško delavko Miotto, s katero je, kakor je na-šim čitateljem že znano, tako grdo ravnal, da je ista vsled tega v tukajšnji bolniš-nici umrla že v par dneh. Med kazensko preiskavo so vojaški zdravniki tudi glede

Bernharda odredili, da se ga odda v vo-jasko bolnišnico v svrhu opazovanja, ker niso bili po njih mnenju tudi Bernhar-dovi možgani popolnoma v redu. Ros-mann in Bernhard spravljena sta bila v bolnišnici obadva v jedni in isti celici, nahajajoči se v drugem nadstropju, ki ima jedno okno na dvorišče in ki je ograjeno z močnim železjem. Mimo celice vodi neki hodnik, v katerega se pride skozi železna vrata, pred katerimi straži neprestano vojak, ki hrani objednem tudi ključ do vrat, ki peljejo na omenjeni hod-nik in ne dovoli nobenemu uhoda na hodnik, ako ne vojaškim zdravnikom in pa vojakom, ki strežejo bolnikom. — V sredo po noči okolo 11. ure šel je povelj-nik straže mimo omenjene celice, in ko je pogledal vanjo skozi malo luknjico, napravljeno na vratih, videl je v celici še oba, namreč Rosmanna in Bernharda. Ko pa je uro kasneje zopet šel mimo celice in je pogledal skoz luknjico, bilo ni v celici več nobenega. Na njegov klic odprli so celico in se kmalu prepričali, da sta jo Bernhard in Rosmann popihala skozi okno. Posrečilo se jima je namreč z nekim železnim orodjem odvdigniti ne-koliko pri oknu rezeže, privezati nanje 4 skupaj zvezane ruhe, splezati po njih na dvorišče, preplezati skoro 3 metre visoki zid ter priti na prosto ter odnesti pete. —

XIX. skupščina družbe sv. Ci-rila in Metoda. — Slovenci! Vabimo Vas na XIX. veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda, ki bo v četrtek dne 4. avgusta 1904 v Žalcu pri Celju. Za-četek sv. maše ob 10. uri, začetek zbo-rovanja v dvorani g. Fr. Hodnika ob 11. uri. Po zborovanju skupni obed, za ka-teri naj se udeleženci do 2. avgusta t. l. zglase pri odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Žalcu. Kuvert brez pijače stane tri krone. Po obedu razhod po Žalcu in okolici. Ob 5. uri popoldne koncert. — Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic je z odlokom z dne 3. julija 1904 št. 19587/5 dovolilo, da se odpelje poseben vlak iz Žalca v Celje dne 4. avgusta 1904 zvečer ob 8. uri 23 minut, ki bo imel direktno zvezo z vlaki proti Ljubljani in proti Mariboru.

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene »kapijice sv. Marka« mestne lekarne v Zagrebu. Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Po-dati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitev bolehnij. Zato pa opo-zarjamo p. n. gg. čitatele na današnji oglaš »Mestne lekarne« v Zagrebu, Markov trg, na 4. strani.

„Dekliški Dom“

namerujem odpreti podpisana s početkom šolskega leta, v katerega bom sprejemala na stanovanje in hrano slovenske učence raznih šol, proti primerno nizkemu me-sečnemu plačilu. Da bodem vedela najeti primernih prostorov, prosim cenj. stariše, kateri imajo hčere v mestnih solah, ter se ozirajo na to, da so iste v dobrem varstvu, da mi blagovolijo to tem hitreje naznaniti, ako namerujejo mi poveriti svoje hčere.

Marija Drašler,

bivajoča v Gorici, nlica Orzoni št. 40.

Javna zahvala.

Vsem onim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so našo pokojno sestro, gospo vdovo

Kranjc

spremili k večnemu počitku v Gorici 29. t. m., se najsrčneje zahvaljujemo.

V Črničah, 30. jul. 1904.

Obitelj Kosovel.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.

Tudi delujejo izborni proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“, in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „**Mestni lekarni v Zagrebu**“. Naročuje se edino in točno le pod naslovom:

„**Mestna lekarna**“, Zagreb, Markov Trg št. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer **franko** na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) K	4- h	4 ducat (48 steklenic) K	14-60 h
2 „ (24 „ „ „	8- „	5 „ (60 „ „ „	17- „
3 „ (36 „ „ „	11- „		

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka, ter poponoma ozdravili: Iv. Barentinčič, učitelj Janko Kišur, kr. nadlogar; Stefan Barčič župnik; Ilija Manić, opančar; Sofija Vučelić, šivilja; Jožef Seljanić, kmet itd. itd

Mestna lekarna

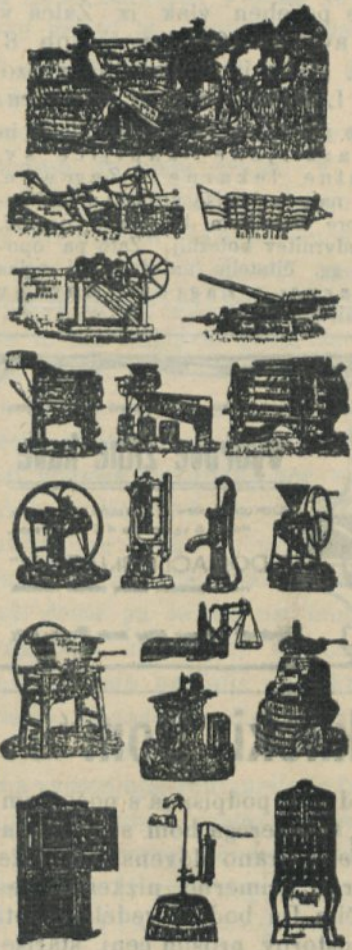
Zagreb,
Markov trg št. 40, poleg cerkve
sv. Marka.

Vstanovljena l. 1360.

Kapljice sv. Marka.

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sešalce za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčene cavi.

Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cavi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave za izdelovanje sodovke in penecih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalno stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sodlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Cenki z več kot 400 silkami brezplačno.

Prekupci in agentje zaželjeni.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kateri je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna družba

„CROATIA“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb

**z jamstveno glavnico 500.000 kron
in temeljno glavnico 200.000 kron**

sprejemlje vsako vrsto nepremičnim (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnim (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in streli ob najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — I ta posreduje za svoje zavarovance posojila na nepremičnine pri prvih denarnih zavetih. Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Glavno sstopište za Trst, Istro in Goriško v Trstu, ulica Miramar 11

Vrhovno poverjenništvo za Goriško in Gradiščansko je v Gorici, ulica Barzellini št. 22.

Anton Kuštrin

Gosposki ulic. h. št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva,

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvorjeno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi užoree.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Zalec-Laški Trg n. plzenskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se odaja le na debrlo od 100 kg napej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode, Perkale, Zephyr in drugo manifakturno blago posebno za spomladni in letni čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorec najnovejše izbire se na zahtevanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

